

jydske Udvalg, men til min store Forbavselse mødte jeg en vis Gnavenhed, kan jeg sige, over, at Laanet skulde optages, baade hos den højtærede Statsminister, som den Gang havde Sæde i dette Udvalg, og fra konservativ Side, og der blev nedsat et Udvalg om Sagen. Jeg maa sige, der skete intet som helst i dette Udvalg. Hvad i al Verden skulde der skø? Laanet var paa udmærkede Betingelser, til Pari og 5 pCt., og dets Afbetaling skulde først finde Sted om mere end 20 Aar; der var ingen Grund til at betænke sig, og Udvalgets Møder — jeg tror, der var et eller to Møder — formede sig da ogsaa nærmest saaledes, at den højtærede Statsminister og jeg talte venskabeligt sammen dels om andre Ting, vel ogsaa noget om Laanet; dermed fik vi Tiden til at gaa, og der blev saa afgivet en Indstilling om, at Laanet skulde godkendes af det sønderjydske Udvalg. Jeg maa regne mig til Fortjeneste, at Laanet blev optaget den Gang; jeg vil ikke prale dermed paa nogen Maade, men jeg maa regne mig til Fortjeneste, at jeg havde en instinktiv Fornemmelse af, at det var klogt at optage Laanet den Gang. Havde jeg ventet to Maaneder, vilde det ikke have været muligt at faa Pengene her i Danmark paa de Betingelser, thi da var der allerede kommet et saadant Fald i al Økonomi, at det ikke havde været muligt at skaffe Pengene.

Jeg synes derfor — uden at ville insistere derpaa —, at den højtærede Finansminister maatte kunne anerkende, at der dog, da han kom til, var opsparet og laant saa mange Penge, som behøvedes til Genforeningen. Foruden det, jeg her har nævnt — jeg skal straks nærmere paavise det —, foruden de 145 Mill. Kr. fra Genforeningslaanet og de 25 Mill. Dollars, som indbragte 125 Mill. Kr., var der 50 Mill. Kr., som var opsparet i de 7 Aar, den radikale Regering havde siddet. Jeg har nu til min Forbavselse set, at den højtærede Minister gentagne Gange har klaget over, at der ikke var mere, at der ikke havde fundet en større Opsparing Sted, saaledes at der laa flere Penge i Statskassen, da han traadte til. Jeg maa sige, at jeg havde ikke tænkt mig, at det skulde være den foregaaende Finansministers Opgave at opspare til den efterfølgende, og jeg maa dertil føje, at det havde maaske virket paa mig, hvis jeg havde haft et Eksempel for Øje fra den højtærede Finansministers Ministertid, men jeg har to Gange haft den Ære at træde i den højtærede Finansministers Fodspor — eller hvis dette Ord er for anmassende, vil jeg sige: at sætte mig paa det Sæde, den

højtærede Finansminister havde forladt —, men ingen af Gangene har der været noget, som kunde regnes for noget, i Statskassen. Jeg havde den Ære at følge efter den højtærede Finansminister i Aaret 1909. Statskassen arbejdede den Gang med Underskud. Noget af det første, Finansministeren maatte gøre, var derfor at optage Statslaan for overhovedet at komme igennem. Jeg havde den Ære at følge efter den højtærede Finansminister i 1913. Da var der i Statskassen en Beholdning af 28 Mill. Kr., og naar jeg nu lige har sagt, hvorledes Kassebeholdningen er beskaffen, kan jeg maaske føje til, at af disse 28 Mill. Kr. var vel kun 6 à 8 Mill. Kr. likvide. Altsaa, den højtærede Finansminister har ikke virket ved sit Eksempel, hviket jo ellers i pædagogisk Henseende skal være saa fortrinligt; han har ikke opfattet det som sin Opgave, at det gjaldt om at opspare til Efterfølgeren. Jeg har derimod søgt at opfylde saa nogenlunde den Fordring, der er stillet af den højtærede Finansminister, idet der til hãm laa 270 Mill. Kr. plus 50 Mill. Kr. opsparet under det forrige Ministerium. Men da jeg har været inde paa dette, at man kunde tale om Balance, selv om den delvis var tilvejebragt ved Optagelse af Laan, og da den højtærede Finansminister jo gør dette, vil det vel ikke findes urimeligt fra min Side, om jeg opholder det høje Ting lidt med en Sammenstilling af det, der er sket i Aarene fra 1913 til 1920, med, hvad der er sket senere, i Aarene 1920—24.

Den radikale Regering havde Magten i 7 Aar. I disse 7 Aar var der Overskud paa Finansloven i 2 Aar. Naar jeg nævner Overskud, mener jeg dermed Kasseforøgelse, vi har ingen anden Maade at udtrykke det paa, og jeg har ogsaa hørt den højtærede Finansminister bruge Udtrykket Overskud om Kasseforøgelse, skønt han ved lige saa godt som jeg, at Overskud er et Udtryk, som i Virkeligheden ikke kan bruges, naar Talen er om vort Statsregnskab. Der var altsaa et Overskud i 1913—14, men Overskuddet var det Aar kun ringe, nemlig kun 5 Mill. Kr., og fra dette Beløb maa endda drages et lille Laan, som var nedarvet fra den højtærede Finansminister, nemlig det Laan, som hørte ind under Loven, der bemyndigede Finansministeren til i 3 Finansaar at optage som Laan hvert Aar 3 Mill. Kr., altsaa en Lov, som svarer til den i Fjor gennemførte Lov, hvorefter Finansministeren har Lov til at gøre det samme, naar der erhverves indtægtgivende Aktiver for Pengene. Men nu drejer det sig om 10 Mill. Kr. Dette med indtægtgivende